

Systematiskt kvalitetsarbete för Bergsvikens förskoleområde

Verksamhetsplan 2016-2017

Innehåll

Den pedagogiska verksamhetens mål.....	4
Förutsättningar:.....	5
Nuläge.....	5
Hur.....	5
Analys.....	5
Utvärdering/reflektion.....	5
Normer och värden:.....	6
Nuläge.....	6
Hur.....	6
Analys.....	6
Utvärdering/reflektion.....	6
Utveckling och lärande:.....	7
Nuläge.....	7
Hur.....	8
Analys.....	8
Utvärdering/reflektion.....	8
Barns inflytande:.....	9
Nuläge.....	9
Hur.....	9
Analys.....	9
Utvärdering/reflektion.....	9
Förskola och Hem:.....	10
Nuläge.....	10
Hur.....	10
Analys.....	10
Utvärdering/reflektion.....	10
Samverkan med förskoleklass, skola och fritids:.....	11
Nuläge.....	11
Hur.....	11
Analys.....	11
Utvärdering/reflektion.....	11
Uppföljning, utvärdering och utveckling:.....	12

Nuläge.....	12
Hur	12
Analys	12
Utvärdering/reflektion	12
Hållbar utveckling.....	13
Referenser	14

Den pedagogiska verksamhetens mål

Vi ser varje barn som unikt och som en tillgång i vår organisation. Vår strävan är att varje barn ska se sig själv som unik och rik på inneboende resurser, för att kunna möta sin omgivning på samma sätt. Vi vill att lust och nyfikenhet ska vara drivkrafter i lärandet. Verksamheten ska erbjuda möjligheter för barnen att kommunicera med sin omgivning via många olika uttryckssätt, då mångfald är en framgångsfaktor.

Vi måste kvalitetssäkra vår pedagogiska verksamhet genom att kritiskt granska och analysera den för att nå strävansmålen. Detta innebär att vi tydligt formulera vad som är pedagogisk verksamhet och hur den organiseras och struktureras.

Som pedagoger måste vi fråga oss hur barn uppfattar och förstår sin omvärld för att kunna bidra till att barn utvecklar sitt kunnande. Det kräver en närvarande och lyssnande pedagog som intar barns perspektiv. Pedagogen bör fokusera på vad vi vill att barnen ska ta till sig, vad barnen vet, hur vi ska genomföra det och sedan göra nedslag för att se vad barnen skapat förståelse för. Det viktigaste för oss pedagoger är att ge möjligheter för barnen att utveckla nya insikter och vara medvetna om vad som är viktigt för barnen ur deras perspektiv.

Under detta år ska vi fortsätta att fördjupa oss i hur vi kritiskt granskar vår verksamhet, kontinuerligt kvalitetssäkrar och analyserar vårt arbete så att vi vet att vi når upp till de fastställda strävansmålen för en hållbar utveckling.

Förutsättningar:

Nuläge

Bergsvikens förskoleområde är ett område där barnantalen varierar över året, på hösten finns det luft i organisationen medan det på våren blir fullt. Detta ställer krav på flexibilitet i organisationen och pedagogernas engagemang och motivation är avgörande för kvalitén i verksamheten. Området präglas av många utvecklingsbenägna pedagoger som med stor vilja vill föra verksamheten framåt mot bättre måluppfyllelse.

Organisationen ska utgå från barnens behov, särskilt de barn som har specifika behov. Barngruppens storlek har lyfts fram som den mest avgörande faktorn för barns lärande, (Williams, Sheridan och Pramling Samuelsson, 2016) och utifrån detta består barngrupperna i år generellt av färre barn än de gjort tidigare år. Detta påverkar även personalorganisationen där större krav på samarbete ställs. Förutom avdelningspedagoger finns specialpedagog, pedagogista, processpedagog, logoped och handledare i tecken som alternativ och kompletterande kommunikation (TAKK) för att stötta organisationen. Fokusområden är språk och kommunikation samt de mål som fastslogs i ansökan och utmärkelsen Skola för hållbar utveckling (SFHU).

Området har goda förutsättningar för en bra lärandemiljö, både inomhus och utomhus förutom i Röda huset där stora behov av renovering föreligger, eller helst av allt, en ny förskola byggs.

Hur

I starten måste det finnas fokus på en fungerande grundverksamhet, startläget beror på hur barngruppen har förändrats sedan förra läsåret. Här är pedagogernas organisation och struktur av avgörande betydelse. Fungerande lärmiljöer har också en avgörande betydelse, de måste vara föränderliga utifrån barnens behov och möjlighet till inflytande. Vi organiserar och strukturerar vår verksamhet så att den ska passa alla barn utifrån de behov som finns.

Analys

Utvärdering/reflektion

Normer och värden:

Nuläge

Pedagogerna har under våren 2016, genom kollegialt lärande, börjat bearbeta sina normer för att, i sin profession, bli mer normkritiska och normkreativa. "Normkritiken är ett perspektiv som hjälper oss att se normer och deras konsekvenser. För att förändra normer krävs dock handling, och det är vad vi kallar normkreativitet" (Salmson och Ivarsson, s 12). Arbetet kommer att fortsätta under kommande läsår då detta är en process som tar tid och som måste få ta tid. Det kollegiala lärandet ska leda till ett gemensamt, medvetet förhållningssätt hos pedagogerna som bygger på positiv förstärkning. Utmaningen är att föra ut detta till barnen genom aktiva och medvetna handlingar och samtal.

Hur

Det kollegiala lärandet ska vara en naturlig del på planeringar, fredagsträffarna och APT. Fredagsträffarna leds av pedagogista och processpedagog. Planen mot diskriminering och kränkande behandling ska vara ett stöd i värdegrundsarbetet och därigenom vara levande i verksamheten.

Analys

Utvärdering/reflektion

Utveckling och lärande:

Nuläge

Över tid ser vi att antalet barn med svårigheter inom det språkliga området ökar. Svårigheterna märks inom:

- Tal (artikulation)
- Språk (fonologi, grammatik, ord och begrepp)
- Kommunikation (användning av språket)

Fler barn har idag behov av logopedstöd och vi ser att landstingets logoped inte alltid når fram till förskolebarnen utan träningen hänvisas då till förskolan. Även familjer kommunicerar att de inte hinner/orkar med att träna barnet hemma och vill då att förskolan tar på sig det ansvaret. Vår bedömning är att yngre barn behöver språkliga insatser i sin vardag, i för dem kända miljöer med kända personer. Piteå kommun har ingen logoped/talpedagog i sin organisation utan samtliga barn hänvisas till landstingets logoped. Det innebär att ansvaret för logopedkontakt och träning läggs på vårdnadshavare och pedagogerna har ingen specialistfunktion att vända sig till vid frågor och handledning, förutom en specialpedagog på 75 % i det centrala stödteamet som ska räcka till hela kommunen. Pedagogernas kompetens inom tal- språk-kommunikation behöver stärkas. Flera pedagoger känner en osäkerhet inför språkliga insatser i vardagen. Detta lyfts i medarbetarsamtalen.

Bokläsandet sker ofta som pausinslag eller som övergång till annan aktivitet. Den är då sällan förberedd och medveten. Detta kan man läsa om i Litteraturläsning i förskolan, (Damber, Nilsson & Ohlsson, 2013). Det innebär att pedagogerna bör rustas för att utveckla högläsningen till den verksamma metod den kan vara. Inom delar av organisationerna är kompetensen vad gäller TAKK väldigt låg och då flertalet forskare (ex. Heister-Trygg, 2004 och Tisell, 2009) visar att detta är en verksam metod för att stärka barnens kommunikation bör detta införas så att alla pedagoger behärskar denna metod. Ett bra ordförråd har en stark koppling till senare läsförståelse där användandet av stödtecken kan underlätta.

I Bergsviken har en kontinuerlig kartläggning av barnens fonologiska förmåga gjorts varje höst när de börjat i förskoleklass. Denna görs av den specialpedagog som verkar inom både förskolan och förskoleklassen. Den kartläggningsmetod som används är Bornholmsmodellens fonologiska kartläggning. Ingvar Lundberg (2009) säger där att barn som inte når mer än sammanlagt 7 poäng har betydande svårigheter att klara uppgifterna och löper stora risker att få svårigheter i läs- och skrivprocessen. De tre senaste årens resultat av septembertesten i förskoleklass visar på att fler barn ligger på låga nivåer. 2013 var det 10,5 % som låg under 7 poäng, 2014 var det 18 % och 2015 25 %. Detta gör att nu måste förskolan göra allt de kan för att vända på resultaten och att de viktiga förskoleåren tillvaratas.

Målen för denna satsning är att andelen barn i förskoleklass som inte når upp till minst 7 poäng minskar till under 10 %, pedagogernas kompetens ökar inom området språk och hur man använder högläsningen för att den ska bli ett kraftfullt verktyg, alla pedagoger behärskar TAKK, fler uttryckssätt används och lärmiljöerna utvecklas.

Hur

Genom tilldelade resurser från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) får vi möjlighet att anställa en logoped på 50 % och ge kontinuerlig utbildning och handledning i TAKK till alla pedagoger. Föräldrarna kommer att erbjudas föreläsningar. Logopeden ska jobba med riktade insatser till enskilda barn eller grupper av barn samt med handledning av pedagoger. Vi ska söka kontakt med barnbibliotekarien för ett samarbete samt läsa aktuell litteratur i ämnet.

Analys

Utvärdering/reflektion

Barns inflytande:

Nuläge

Synen på vad barns inflytande innebär är olika inom förskoleområdet. Det varierar från att barnen får bestämma vilken grönsak de vill ha till att de får bestämma inriktningen på projektet och vilka aktiviteter som ska genomföras. Här måste barnens ålder och mognad vägas in men en generell bedömning är att barnen har rätt till ett reellt inflytande i verksamheten i högre utsträckning än de har idag.

Hur

Arbetslagen måste söka samsyn i vad barns inflytande är utifrån vad styrdokumentet säger och hur det ska bli verklighet i verksamheten, dvs. vilken förskola ska det här vara och utifrån det svaret utarbeta strategier för att utgå från barnens tankar, idéer och intressen. Genom regelbundet reflekterande med barnen där de möts av ett respektfullt klimat och tas på allvar ges barnen möjlighet till inflytande och görs medvetna om att de har inflytande. Pedagogerna måste göra medvetna val när barnen har inflytande och när det är pedagogerna som styr. Sen måste frågan lyftas på områdesnivå där pedagoger reflekterar tillsammans och goda exempel lyfts.

Analys

Utvärdering/reflektion

Förskola och Hem:

Nuläge

Föräldrars delaktighet och inflytande inom vårt område har undersökts av två förskollärostudenterna. Resultatet visar att i sin helhet var föräldrarna nöjda med förskolan och gav pedagogerna en stor eloge, att de hade delaktighet och inflytande i önskad omfattning och att det var kommunikationen och interaktion som var betydelsefull, (Flinkfeldt och Isaksson, 2016).

Förutom den dagliga kontakten mellan förskola och hem så kommuniceras det via föräldramöten, utvecklingsamtal, mejl, sms, Instagram och blogg.

Hur

Vi behöver fortsätta att kommunicera med vårdnadshavarna på flera olika sätt utifrån det samhälle vi verkar i. Genom att sammanställa vad som framkommit vid utvecklingsamtalen kan vårdnadshavarna få ännu större inflytande på verksamheten.

Analys

Utvärdering/reflektion

Samverkan med förskoleklass, skola och fritids:

Nuläge

Under förra läsåret togs en gemensam plan för hela Hortlaxområdet fram. Denna har implementerats i verksamheten och överskolningsplanen, med tillhörande dokument, användes för första gången. Den ska utvärderas och revideras under hösten. Målet är att ha en plan som är tydlig och som alla pedagoger arbetar efter.

Hur

Representanter i arbetsgruppen tar med sig utvärderingar från respektive område och reviderar dokumenten. Tankar finns om att ha gemensamma träffar med förskollärare från förskola och förskoleklass för att hitta samsyn mellan verksamhetsformerna.

Analys

Utvärdering/reflektion

Uppföljning, utvärdering och utveckling:

Nuläge

Ett nytt dokument för att följa kvalitetsarbetet systematiskt infördes under hösten 2015. Pedagogerna har arbetat med detta dokument under hela året och börjat hitta former för skrivandet. Många tankar, reflektioner och funderingar har funnits som bearbetats i olika sammanhang. Vad som ska skrivas var har varit knepigt men det börjar lossna. Ett behov har funnits av att få beskriva de processer som lett fram till analys, utvärdering och reflektion och det har man skrivit in under, vad man ansett, lämpliga rubriker. Här behövs träning för att lyfta sig från görandet och istället göra analyser utifrån det resultat man fått. Pedagogerna har använt ett flertal olika uttrycksmedel för att skaffa sig underlag till sitt systematiska kvalitetsarbete. Filmning har lyfts fram som ett väldigt starkt verktyg för att synliggöra verksamheten. Barnens och föräldrarnas delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet måste stärkas, pedagogerna och barnen måste reflektera mer tillsammans och detta synliggöras.

Hur

Arbetslagen måste göra regelbundna nedslag för att upprätthålla kontinuiteten och därigenom föra processen vidare. Förskolechef och pedagogista kommer att ge feed-back på de skrivna dokumenten.

Analys

Utvärdering/reflektion

Hållbar utveckling

Vi har tilldelats utmärkelsen Skola för hållbar utveckling för tiden 1 april 2015-31 mars 2018. Våra tre prioriterade mål är:

1. Kretslopp- arbeta för en förståelse om naturens kretslopp
2. Konsumtion- arbeta för en förståelse om konsumtionens påverkan på naturens kretslopp och på mänskligheten. Vi ska vara rädda om det vi har för att på så sätt minska förskolans konsumtion. Vi ska minska matsvinnet i förskolan.
3. Barns rättigheter- arbeta för en förståelse för alla barns lika värde. Främja arbetet för att verka normkritiskt. Uppmärksamma utvalda temadagar som främjar barns rättigheter.

Gemensamt för hela området är att vi, pedagoger och barn, vill tillsammans skapa nya handlingar i för oss okänd kunskap. Pedagogerna vill ge barnen möjlighet att tänka filosofiskt genom att utmana och pröva deras tankar. Verksamheten ska uppmuntra till innovativa tankar och handlingar. Detta för att barnen ska kunna vara delaktiga i skapandet av framtidens hållbara samhälle.

Gemensamt för alla tre målområden är att vi arbetar med olika projekt under åren i temat "Det går runt".

Referenser

Damber, U., Nilsson, J. & Ohlsson, C. (2013). *Litteraturläsning i förskolan*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Flinkfeldt, J & Isaksson, M (2016). *Föräldrasamverkan: Vårdnadshavares uppfattning om möjligheten till delaktighet och inflytande i förskolans vardag*. Examensarbete, Luleå tekniska universitet.

Lundberg, I. (2009). *Bornholmsmodellen: vägen till läsning: språklekar i förskoleklass*. (2. utg.) Stockholm: Natur & kultur.

Salmson, K. & Ivarsson, J. (2015). *Normkreativitet i förskolan: om normkritik och vägar till likabehandling*. (1. uppl.) Linköping: Olik.

Williams, P., Sheridan, S. & Pramling Samuelsson, I. (2016). *Barngruppens storlek i förskolan: konsekvenser för utveckling och kvalitet [Elektronisk resurs]*. Natur & Kultur Digital.